

ماخت، نورمن لی، ۱۹۲۹ - م
Macht, Norman Lee
تاریخ برده‌داری / نورمن ال. ماخت، مری هال؛ ترجمه سهیل ششی تهران:
فقتوس، ۱۳۸۵.
۱۳۴ ص.: مصور، نقشه. - (مجموعه تاریخ جهان؛ ۳۲)
ISBN 964-311-615-8

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیها.
عنوان اصلی:
The History of Slavery.
کتابنامه: ص. ۱۲۷-۱۳۰.
نمایه.

۱. بردگی - تاریخ. الف. هال، مری، ۱۹۷۳ - م، Hull, Mary.
ب. سسی، سهیل، ۱۳۴۹ - ، مترجم. ج. عنوان.
ت ۸۶۱/م ۲ HT ۳۰۶/۳۶۲۰۹
۱۳۸۴

کتابخانه ملی ایران
۳۳۸۳۳-۸۴م

تاریخ برده داری

نورمن ال. ماخت و مری هال

ترجمه سهیل سُقی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

The History of Slavery

Norman L. Macht and Mary Hull

Lucent Books, 1997

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای زاندارمیری

شماره ۲۱۵، تلفن ۸۶۴۰ ۶۶۴۰

* * *

نورمن ال. ماکت و مری هال

تاریخ برده‌داری

ترجمه سهیل شعی

چاپ اول

۳۰۰۰ نسخه

۱۳۸۵

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۸ - ۶۱۵ - ۳۱۱ - ۹۶۴

ISBN: 964 - 311 - 615 - 8

info@qoqnoos.ir

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

فهرست

۶	حوادث مهم در تاریخ برده‌داری
۹	مقدمه: پدیده‌ای جهانگیر
۱۳	۱. برده‌داری در تمدن‌های آغازین مدیترانه
۲۹	۲. برده‌داری در قرون وسطی
۴۳	۳. برده‌داری در آفریقا
۵۹	۴. برده‌داری در میان سرخپوستان آمریکا
	۵. اروپاییان در منطقه کارائیب و آمریکای جنوبی سرخپوست‌ها
۷۱	و آفریقایی‌ها را به بردگی می‌گیرند
۹۱	۶. برده‌داری در مهاجرنشین‌های آمریکا و ایالات متحده
۱۰۹	۷. تداوم برده‌داری
۱۲۱	یادداشت‌ها
۱۲۵	برای مطالعه بیشتر
۱۲۷	منابع
۱۳۱	نمایه

حوادث مهم در تاریخ برده‌داری

قبل از میلاد ۴۰۰۰ ۳۰۰۰ ۲۰۰۰ ۱۰۰۰ بعد از میلاد ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰

قبل از میلاد	حدود ۱۲۰۰	خارجی را افزایش می‌دهد.
حدود ۴۰۰۰	بسط شبکه تجارت برده در شرق آفریقا.	افزایش واردات برده‌های خانگی به ایتالیا.
حدود ۳۰۰۰	۱۲۰۴	۱۴۹۲
در مصر رعایا مجبور به کار اجباری برای ساخت اهرام می‌شوند.	شروع کار در کشتزارهای نیشکر جزیره کُرت توسط خانواده‌های برجسته ونیزی، نیاز به نیروی کار بردگان.	اروپاییان متوجه سود بالقوه کشتزارهای «دنیای جدید» و نیاز به واردات نیروی برده، پس از ناکامی در به بردگی گرفتن بومیان، می‌شوند.
حدود ۱۰۰	حدود ۱۵۱۷-۱۲۵۰	۱۵۳۵-۱۵۰۰
روم به یکی از مراکز تجارت برده جهان بدل می‌شود. قوانین رومی در باب برده‌داری الگوی قوانین برده‌داری در دیگر جوامع می‌شود.	ممالیک بر مصر حاکم می‌شوند و برده‌های خارجی بی‌شماری را برای تشکیل سپاه خود وارد می‌کنند.	پرتغالی‌ها ده تا دوازده هزار برده آفریقایی را برای فروش به شهر بازاری المنا واقع در ساحل طلا، در نزدیکی آکرای امروزی، می‌آورند.
۷۲	۱۲۶۶	۱۵۴۰
اسپارتاکوس گلا دیاتور شورش ناکام برده‌های رومی را رهبری می‌کند.	جنوایی‌ها در کافا واقع در شمال دریای سیاه مهاجرنشینی ایجاد می‌کنند. کافا به مرکز عمده تجارت برده در اواخر قرون وسطی بدل می‌شود.	سالانه ده هزار آفریقایی دستگیر و به ساحل برده می‌شوند و آن‌جا به شکل پایاپای با کالاهای ناخداهایی که راهی هند غربی، مکزیک و آمریکای جنوبی هستند معاوضه می‌شوند.
بعد از میلاد ۶۵۰	۱۳۴۸	
تاجران مسلمان سفرهای تجاری را به جنوب صحرای آفریقا آغاز می‌کنند؛ شبکه‌های تجارت برده سامان می‌یابند.	طاعون خیارکی یا مرگ سیاه یک‌سوم جمعیت اروپا را نابود می‌کند و نیاز اروپا به برده‌های	

۱۶۱۹

نخستین آفریقایی‌ها به منطقه خلیج چسپیک در مهاجرنشین ویرجینیا وارد می‌شوند.

۱۷۹۳

ساخت ماشین پنبه‌زنی توسط معلم مدرسه، الی ویتنی، نیاز به برده را برای تولید پنبه افزایش می‌دهد.

اول ژانویه ۱۸۶۳

اعلامیه آزادی بردگان نوشته رئیس‌جمهور آبراهام لینکلن در سپتامبر ۱۸۶۲ خطاب به برده‌های آزاد در ایالت‌های جنوبی صادر می‌شود.

۱۶۷۷-۱۶۷۵

جنگ شاه فیلیپ، شورش سرخپوستان علیه جامعه انگلیسی در نیوانگلند، تلف شدن بسیاری از استعمارگران و سرخپوستان. پس از پیروزی، بومیانی چون وامپانوآگ‌ها، نیپماک‌ها و ناراگانست‌ها به عنوان برده فروخته و به کشتزارهای هند غربی ارسال می‌شوند.

۲۲ اوت ۱۸۳۱

شورش نت ترنر، شورش صد برده، وحشت مردم ساوث‌همپتون کانتی، ویرجینیا، مرگ ۵۸ سفیدپوست، که عمدتاً کودک بودند.

۱۸۷۱

قانون تولد آزاد در برزیل تصویب می‌شود و تداوم برده‌داری را دشوار می‌سازد و راه افای برده‌داری را در سال ۱۸۸۸ در برزیل هموار می‌کند.

۱۸۵۷

حکم درد اسکات^۱ توسط دادگاه عالی ایالات متحده تصویب می‌شود. طبق این حکم برده‌فرواری به صرف رسیدن به ایالت آزاد و غیر برده‌دار، آزاد محسوب نمی‌شد.

۱۹۸۰

موریتانی آخرین کشوری است که برده‌داری را قدغن می‌کند، گرچه برده‌داری همچنان ادامه می‌یابد، همان‌گونه که امروز در دیگر کشورهای شمال آفریقا ادامه دارد.

۱۴ اوت ۱۷۹۱

بردگان در مستعمره فرانسوی سن دومینگو شورش می‌کنند و استقلال می‌خواهند. توسن لوورتور رهبر آن‌ها می‌شود و برای استقلال جزیره‌نشین‌ها می‌جنگد.

۱۲ آوریل ۱۸۶۱

جنوبی‌ها به دژ سامتر حمله می‌کنند و جنگ داخلی رسماً آغاز می‌شود، جنگی که در آن برده‌داری مسئله اصلی بود.

پدیده‌ای جهانیگیر

تاریخ برده‌داری مرز نژادی یا جغرافیایی نمی‌شناسد. هر نژادی - اعم از سیاه و زرد و سفید و سرخ - هم برده بوده است و هم برده‌دار. کم‌تر ملت یا مذهبی است که دامانش از لوٲ تجارت زندگی انسان‌ها پاک باشد. مردم هموطنان، هم‌نژادان، هم‌کشیشان، هم‌نسلان و حتی بستگان خویش را به بردگی گرفته‌اند. حتی خود برده‌ها نیز برده داشتند. سفیدپوست‌ها همسایه‌ها و دشمنان خود را به بردگی می‌کشاندند. در آفریقا سیاهپوستانی که هرگز سفیدپوستی ندیده بودند، دشمنان سیاهپوست قوم و قبیله‌هایشان را به بردگی می‌گرفتند. در اروپا و در خلال قرون وسطی، تجار مسیحی از راه خرید و فروش برده‌ها سرمایه‌های کلانی اندوختند. مسلمانان در سپاهیان خود از بردگان مذکر و در حرم‌هایشان از بردگان زن و خواجهگان استفاده می‌کردند.^۱ والدین فقیر چینی فرزندانشان را به بردگی می‌فروختند. هزاران سال پیش از آن‌که وایکینگ‌ها یا کریستف کلمب از وجود مکان‌هایی چون مکزیک و آمریکای شمالی و جنوبی آگاه شوند، در فرهنگ‌های سرخپوستی این مناطق برده وجود داشت. هر کسی، چه فقیر و چه غنی، ممکن بود صبح یک روز آزاد باشد و شب همان روز برده. نتیجه جنگ یا صرفاً حضور در مکانی نامناسب و در زمانی نامناسب اغلب سرنوشت‌ساز بود. اسیرکننده امروز ممکن بود خود اسیر فردا باشد.

واژه برده [Slave] از ریشه اسلاو [Slav] است، نام قومی و اجدادی گروهی از مردم در اروپای مرکزی و شرقی که از قرن پنجم تا سیزدهم به شدت و به کرات مورد حمله قرار می‌گرفتند و به بردگی گرفته می‌شدند. معادل واژه برده تقریباً در تمامی زبان‌های

۱. نویسنده احتمالاً به دلیل عدم آشنایی با پدیده چند همسری مردان مسلمان، زنان عقدی یا صیغه‌ای اندرونی‌ها را به جای برده گرفته است که صحیح نیست. در مورد استفاده مسلمانان از برده در جنگ‌ها مترجم به خود اجازه اظهارنظر نمی‌دهد، اما در عین حال، اشاره به بلال حبشی را که با میل و اختیار خویش مسلمان و آزاد شد و سپس برای اسلام شمشیر زد، خالی از فایده نمی‌داند. - م.

از برده‌ها اغلب برای کار کشاورزی استفاده می‌کردند، مثلاً در کار برداشت نیشکر در این مزرعه آمریکایی در قرن نوزدهم.

هند و اروپایی برگرفته از اسلاو است. برده کسی است که جزو اموال شخص دیگر یا دولت است، یک ابزار کار همچون خیش یا چکش یا قاطر. برده‌دار معمولاً اختیاردار حیات و ممات برده است. برده نیز چون دیگر اشکال دارایی قابل خرید و فروش یا اجاره توسط اربابان دیگر است. شرایط زندگی و کار برده‌ها و قوانین حاکم بر مالکیت و رفتار با آن‌ها بسته به زمان‌ها و مکان‌های متفاوت به شدت متغیر بوده است. اما نقطه اشتراک همه آن‌ها اسارت بردگان بوده است و عدم تسلط آن‌ها بر زندگی و سرنوشتشان. آن‌ها انسان بودند - انسان همچون صاحبان خود، و در بسیاری از موارد با هوشی معادل یا برتر از آن‌ها. اما از دیدگاه قانون و جامعه آن‌ها اموال یا دارایی محسوب می‌شدند.

هیچ کس نمی‌داند بردگی دقیقاً از چه زمانی آغاز شده است. اما این پدیده از زمان آغاز تاریخ ثبت شده، بخشی از جامعه بشری بوده است. خرید و فروش هم‌نوعان بشری صرفاً در همین چندصد سال اخیر خلاف قوانین و سنن اجتماعی تلقی شده است. ارجاعات واقع‌بینانه به بردگان به مثابه کارگران اجیر شده و بی‌اجر و مزد را در داستان آفرینش در کتاب مقدس می‌توان یافت. لوح‌های گلی مکشوف در منطقه‌ای که گویا نخستین مناطق مسکونی در آن پا گرفته‌اند - میان رودهای دجله و فرات در عراق امروزی - ثابت می‌کنند که در

شهرها و روستاهای آن دوران نیز برده وجود داشته است. ما نمی‌توانیم به یقین سال یا حتی قرن شروع برده‌داری را معین کنیم، اما شرایط پا گرفتن این فرهنگ را می‌توان شناسایی کرد. حدوداً هفت هزار سال پیش مردم به تدریج در روستاها گرد هم آمدند و این روستاها به شهرک‌ها و سرانجام شهرهای بزرگ و مستقل موسوم به دولت‌شهر تبدیل شدند. آن‌ها خانه‌سازی و نوشتن و تولید ابزار فلزی و مواد غذایی را آموختند و برای دستیابی به پوست و پشم و شیر و گوشت اقدام به اهلی کردن و پرورش حیوانات کردند. برای نخستین بار انسان می‌توانست به جای حرکت مداوم و شکار و گرد هم جمع شدن، در عین مستقر شدن در سرپناهی همیشگی، تمام مایحتاج غذایی خود را تولید کند. اما این نوع زندگی جدید مستلزم وجود کارگران بسیار در مزارع بود. به این ترتیب، مفیدتر آن بود که به جای کشتن تمام جنگجویان دشمن، آن‌ها را اسیر کنند. می‌شد از زندانیان در مراقبت از گله‌ها، پرورش محصول و انجام کارهای معمول خانه استفاده کرد. ممکن بود سرتاسر سال از طلوع تا غروب خورشید یکسره از بردگان کار بکشند، تا وقتی از حال بروند. برده‌ها بجز جا و غذا هیچ خرج دیگری نداشتند و به آسانی قابل جایگزینی بودند. هر نوع گلايه، شورش یا اقدام به فرار ممکن بود برایشان مجازات مرگ به همراه داشته باشد.

برده‌داری در اکثر قاره‌ها و تقریباً تمامی کشورها رایج بوده، از جمله ایالات متحده که برده‌داری در آن تا سال ۱۸۶۵ نهادی کاملاً قانونی محسوب می‌شد. برده‌داری رسمی است که می‌تواند میراثی دردناک از بی‌عدالتی و نابرابری برجا گذارد، چیزی که بسیاری از مردم ترجیح می‌دهند و انمود کنند که هرگز رخ نداده یا دیگر وجود ندارد. با این همه، برده‌داری هنوز هم در بعضی از بخش‌های جهان رواج دارد، حتی به‌رغم ممنوعیت آن براساس قوانین بین‌المللی.